
Skýrsla um starfsemi
yfirkattanevndar
á árinu 2017

---

1. Hlutverk yfirskattanefndar

Yfirskattanefnd starfar samkvæmt lögum nr. 30/1992, um yfirskattanefnd, með síðari breytingum, og öðrum lögum þar sem kveðið er á um verkefni og skyldur nefndarinnar.

Yfirskattanefnd er æðsti úrskurðaraðili innan stjórnarsýslunnar í þeim málum sem í valdsvið hennar eru lögð. Ákvörðunum nefndarinnar verður því ekki skotið til fjármálaráðherra eða annars aðila innan stjórnarsýslunnar.

Verkefnum yfirskattanefndar má skipta í fimm flokka:

- Úrskurðarvald yfirskattanefndar tekur í fyrsta lagi til kærumála vegna ákvarðana ríkisskattstjóra um skatta og skattstofna, svo og vegna annarra ákvarðana ríkisskattstjóra, eftir því sem nánar er ákveðið í lögum. Samkvæmt þessu má m.a. skjóta til nefndarinnar ákvörðunum (úrskurðum) ríkisskattstjóra um tekjuskatt (lög nr. 90/2003), útsvar (lög nr. 4/1995), tryggingagjald (lög nr. 113/1990), virðisaukaskatt (lög nr. 50/1988) og bifreiðaskatta (lög nr. 87/2004 og nr. 39/1988). Jafnframt úrskurðar yfirskattanefnd um kærur vegna bindandi álita sem ríkisskattstjóri lætur uppi samkvæmt lögum um bindandi álit í skattamálum. Tilteknar sektarákvarðanir ársreikningaskrár og ákvarðanir ríkisskattstjóra um endurgreiðslur virðisaukaskatts eru einnig kærnanlegar til yfirskattanefndar.
- Í öðru lagi úrskurðar yfirskattanefnd um ágreining innflytjenda og tolyfirvalda í tollamálum, þar á meðal vegna ákvörðunar tollstjóra um gjaldskyldu, tollverð og tollflokkun. Einnig má kæra bindandi álit tollstjóra um tollflokkun vöru til yfirskattanefndar.
- Í þriðja lagi úrskurðar yfirskattanefnd í ágreiningsmálum vegna ákvarðana sýslumanna um erfðafjárskatt, sbr. 2. mgr. 8. gr. laga um erfðafjárskatt, og um stimpilgjald, sbr. 1. mgr. 11. gr. laga um stimpilgjald.
- Í fjórða lagi hefur yfirskattanefnd með höndum afgreiðslu mála sem skattrannsóknarstjóri ríkisins vísar til nefndarinnar með kröfu um ákvörðun sekta vegna meintra brota á skattalögum og/eða lögum um bókhald og ársreikninga. Yfirskattanefnd ákveður með úrskurði hvort gjaldanda sé gert að sæta sekt eða kröfu skattrannsóknarstjóra synjað.
- Í fimmta lagi fellur undir úrskurðarvald yfirskattanefndar að fjalla um ágreining um fjárhæð endurgreiðslu til kvikmyndaframleiðenda og hvað teljist vera framleiðslukostnaður kvikmynda, sbr. lög nr. 43/1999, um tímabundnar endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi.

2. Tölulegar upplýsingar

2.1. Kærur og önnur mál til yfirskattanefndar árið 2017

Í ársbyrjun 2017 voru 93 mál til meðferðar hjá yfirskattanefnd, en þar af lágu málgögn og eftir atvikum umsögn viðkomandi stjórnvalds fyrir í 73 málum sem voru þannig tilbúin til meðferðar.

Á árinu 2017 bárust yfirskattanefnd 188 mál til meðferðar. Þar af var 131 kæra vegna ákvarðana ríkisskattstjóra, fimm kærur vegna ákvarðana tollstjóra, 13 kærur vegna ákvarðana sýslumanna um erfðafjárskatt eða stimpilgjald og tvær kærur vegna endurgreiðslna til erlendra kvikmyndaframleiðenda, þ.e. alls 151 kærúmál. Mál frá skattransóknarstjóra ríkisins til ákvörðunar um skattsekt voru 37 talsins. Samkvæmt þessu voru ný mál til yfirskattanefndar umtalsvert færri en á árinu 2016. Almenn tölur mála til nefndarinnar fækkað á undanförunum árum. Þetta kemur nánar fram í eftirfarandi yfirliti:

Tafla 1. Ný mál á árunum 2012–2017.

	2012	2013	2014	2015	2016	Meðaltal 2012-2016	2017
Kærur	374	306	313	231	212		151
Sektarmál	32	44	32	20	37		37
Samtals	406	350	345	251	249	320	188

2.2. Afgreidd mál árið 2017

Á árinu 2017 kvað yfirskattanefnd upp 202 úrskurði. Þá lauk sex málum með öðrum hætti, oftast þannig að kærandi afturkallaði kæru sína. Samtals voru því afgreidd 208 mál hjá yfirskattanefnd árið 2017. Samanburður við afgreidd mál á fimm síðustu árum kemur fram í eftirfarandi yfirliti:

Tafla 2. Afgreidd mál á árunum 2012–2017.

	2012	2013	2014	2015	2016	Meðaltal 2012-2016	2017
Úrskurðir							
– kærúmál	588	363	280	313	243		177
– sektarmál	32	29	41	46	32		25
Annað	8	16	10	9	5		6
Samtals	628	408	331	368	280	403	208

Í eftirfarandi töflu er gerð nánari grein fyrir afgreiðslu mála hjá yfirskattanefnd árið 2017. Kemur þar fram móttökuár þeirra mála sem afgreidd voru á árinu.

Tafla 3. Afgreidd mál á árinu 2017.

Komuár	Mál til meðferðar 1.1.2017	Ný mál á árinu	Úrskurðir	Önnur málalok	Samtals afgreidd mál	Ólokið 31.12. 2017
2016	93		93		93	
2017		188	109	6	115	73
Samtals	93	188	202	6	208	73

Eins og taflan ber með sér var á árinu 2017 lokið við öll mál sem voru til meðferðar frá fyrra ári. Þá voru rúmlega 60% mála sem bárust á árinu 2017 afgreidd á sama ári.

2.3. Niðurstöður mála

Í töflu 4 kemur fram skipting úrskurða yfirskattanefndar árið 2017, annarra en úrskurða í sektarmálum, eftir því hvort úrskurður leiddi til lækkunar gjalda eða ekki. Í fyrri flokkinn eru taldir úrskurðir þar sem krafa kæranda er tekin til greina að hluta eða öllu leyti eða ákvörðun stjórnvalds er felld úr gildi. Í síðari flokkinn eru taldir úrskurðir þar sem hin kærða ákvörðun stendur óhöggð (kröfu kæranda hafnað að öllu leyti). Einnig falla hér undir mál sem vísað er frá yfirskattanefnd, m.a. sökum þess að kæra berst að liðnum kærufresti, svo og mál sem vísað er til stjórnvalds til meðferðar að nýju, sbr. 12. gr. laga um yfirskattanefnd. Til samanburðar eru tölur tveggja fyrri ára.

Þá er í töflunni hliðstæð flokkun úrskurða yfirskattanefndar um skattsektir, þ.e. hvort sekt var ákvörðuð eða ekki. Í síðari flokkinn falla m.a. sektarmál sem vísað var frá nefndinni af ýmsum ástæðum.

Tafla 4. Niðurstöður úrskurða árin 2015, 2016 og 2017.

Ár	Kærumál			Skattsektarmál		
	Fjöldi úrskurða	Lækkun gjalda	Önnur niðurstaða	Fjöldi úrskurða	Sekt	Ekki sekt
Árið 2015	313	106 (34%)	207 (66%)	46	38	8
Árið 2016	244	51 (21%)	193 (79%)	31	26	5
Árið 2017	177	55 (31%)	122 (69%)	25	23	2

Í töflu hér að neðan er að finna nánari sundurliðun úrskurða í kærumálum á árinu 2017, alls 177 úrskurðir, með tilliti til niðurstöðu þeirra. Flokkurinn „Fallist á kröfu að öllu leyti“ tekur m.a. til þess þegar hinn kærði úrskurður eða ákvörðun er felld úr gildi vegna annmarka á meðferð máls, einnig þegar það leiðir til þess að kæru er vísað til meðferðar stjórnvalds að nýju. Flokkurinn „Kæru vísað til meðferðar að nýju“ á þannig aðallega

við um tilvik þegar kærufni hefur ekki verið lagt fyrir stjórnvald eða mál af annarri ástæðu ekki fengið fullnægjandi meðferð hjá stjórnvaldinu.

Tafla 5. Niðurstöður úrskurða í kærumálum árið 2017.

Stjórnvald	Fallist á kröfu að öllu leyti	Fallist á kröfu að hluta	Kæru vísað til meðferðar að nýju	Kæru hafnað eða vísað frá
Ríkisskattstjóri	28	17	24	86
Tollstjóri	1	2		5
Sýslumenn	5	2	1	5
Endurgr.kvikm.				1
Samtals	34	21	25	97

2.4. Gjaldabreytingar yfirskattanefndar

Samkvæmt lögum um yfirskattanefnd er meginregla að viðkomandi stjórnvald (ríkisskattstjóri, tollstjóri, sýslumaður) skal framkvæma gjaldabreytingar sem stafa af úrskurði yfirskattanefndar. Ráðherra getur ákveðið með reglugerð að yfirskattanefnd framkvæmi gjaldabreytingar er varða ákveðna skatta og/eða gjöld. Hefur sú heimild verið nýtt hvað snertir (a) tekjuskatt og önnur gjöld til ríkissjóðs sem ríkisskattstjóri leggur á einstaklinga eða lögaðila samhliða tekjuskatti, (b) útsvar og (c) virðisaukaskatt vegna viðskipta innanlands.

Í töflu 6 er að finna yfirlit um gjaldabreytingar sem leitt hafa af úrskurðum yfirskattanefndar á árinu 2017 og nefndin hefur tilkynnt til innheimtumanns. Breytingar á yfirfæranlegu tapi eru ekki taldar til gjaldabreytinga í þessu sambandi. Til viðbótar gjaldabreytingum samkvæmt töflunni koma breytingar á aðflutningsgjöldum og öðrum sköttum eða gjöldum sem stjórnvöld framkvæma vegna úrskurða yfirskattanefndar. Jafnframt kemur fram í töflunni fjárhæð ákvarðaðra skattsekta á árinu svo og fjárhæð málskostnaðar sem úrskurðaður hefur verið til greiðslu úr ríkissjóði. Til samanburðar eru fjárhæðir fyrir árið 2016.

Tafla 6. Yfirlit um gjaldabreytingar, skattsektir og málskostnað samkvæmt úrskurðum yfirskattanefndar árið 2017.

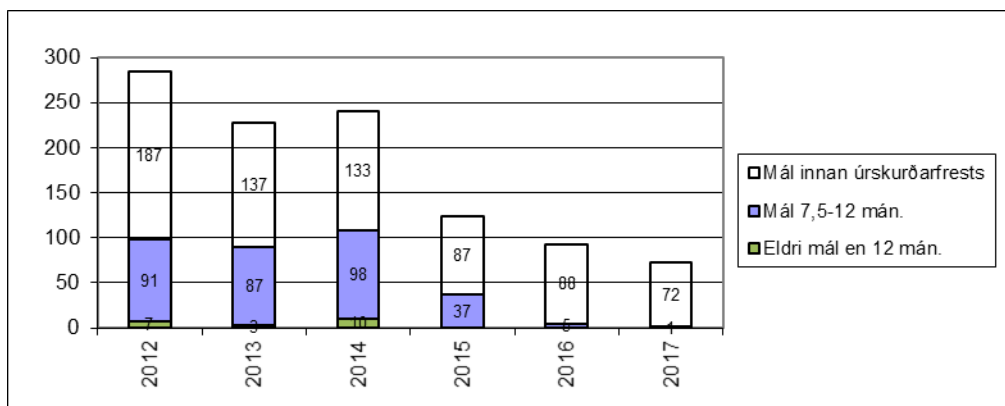
	Árið 2017	Árið 2016
Tekjuskattur og önnur gjöld til ríkissjóðs sem lögð eru á samhliða álagningu tekjuskatts, þ.m.t. hækkun frádráttarliða (barnabætur, vaxtabætur o.fl.)	-577.311.320	-243.739.464
Útsvar	-32.034.756	-118.500.910
Virðisaukaskattur, þ.m.t. álag	-54.631.078	-538.404
Alls lækkun gjalda	-663.977.154	-362.778.778
Skattsektir (mál frá SRS)	209.000.000	243.850.000
Málskostnaður úr ríkissjóði	2.835.000	1.700.000

2.5. Mál til meðferðar í árslok 2017

Í árslok 2017 voru 73 mál til meðferðar hjá yfirskattanefnd. Þar af voru 20 mál til umsagnar hjá embætti ríkisskattstjóra eða öðru stjórnvaldi eða höfðu ekki verið send til umsagnar í árslok, auk þess sem þrjú mál frá skattrannsóknarstjóra ríkisins voru til athugunar hjá skattaðilum. Þannig voru 50 mál tilbúin til meðferðar fyrir nefndinni.

Á mynd 1 er að finna yfirlit um mál sem til meðferðar voru í árslok 2012–2017, sundurliðað eftir hversu lengi mál hafði beðið afgreiðslu.

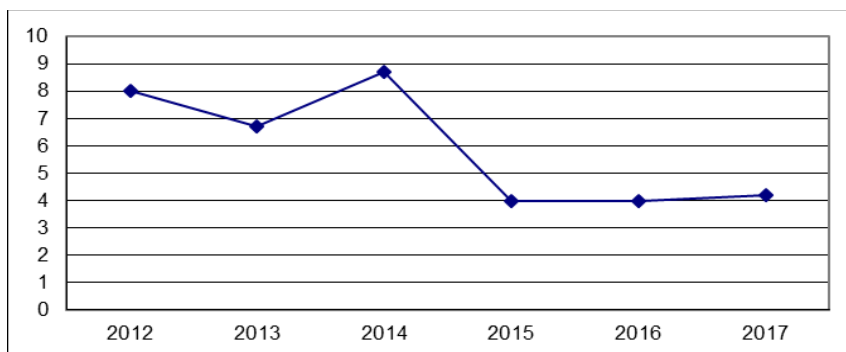
Mynd 1. Mál til meðferðar í árslok 2012–2017, sundurliðað eftir aldri.

2.6. Málsmeðferðartími

Samkvæmt lögum um yfirskattanefnd er hámarksfrestur nefndarinnar til að úrskurða kærur u.þ.b. 7,5 mánuðir. Á mynd 2 er gerð grein fyrir málsmeðferðartíma eins og hann reiknast í árslok árin 2012–2017. Málsmeðferðartími er hér miðaður við hlutfall óafgreiddra mála í árslok af fjölda afgreiddra mála á árinu (veltuhraði óafgreiddra mála í árslok). Málsmeðferðartími reiknast 4,2 mánuðir í lok ársins 2017. Tekið er tillit til þess að því er varðar árið 2012 að mörg sams konar mál voru afgreidd það ár.

Mynd 2. Málsmeðferðartími í árslok árin 2012–2017, reiknaður í mánuðum.

2.7. Þjónusta við aðrar úrskurðarnefndir

Í október 2014 varð að samkomulagi fyrir atbeina fjármála- og efnahagsráðuneytisins að úrskurðarnefnd um leiðréttingu verðtryggðra fasteignaveðlána fengi aðstöðu í húsnæði yfirskattanefndar og að starfsmenn yfirskattanefndar myndu jafnframt sinna verkefnum fyrir úrskurðarnefndina. Einn starfsmaður yfirskattanefndar vann að hluta fyrir úrskurðarnefndina á árinu 2017 við undirbúning og frágang úrskurða.

2.8. Birting úrskurða

Úrskurðir yfirskattanefndar, sem teljast hafa almenna þýðingu, eru birtir á vef nefndarinnar. Úrskurðir ársins 2017, sem féllu í þennan flokk, voru flestir birtir innan 30 daga frá því að þeir voru kveðnir upp. Á árinu var unnið að birtingu úrskurða frá eldri árum (fyrir árið 2011) og var það verk langt komið í árslok.

3. Nefndarmenn og starfsmenn

Í yfirskattanefnd skulu eiga sæti sex menn, þar af fjórir sem hafa starfið að aðalstarfi. Nefndarmenn eru skipaðir til starfa til sex ára í senn. Í fyrsta sinn við skipun nefndarinnar, þ.e. 1. júlí 1992, voru tveir menn skipaðir til tveggja ára, tveir til fjögurra ára og tveir til sex ára.

Ekki urðu breytingar á skipan yfirskattanefndar á árinu 2017.

Nefndarmenn, sem höfðu starfið að aðalstarfi á árinu 2017, voru:

- Anna Dóra Helgadóttir, lögfræðingur.
- Ólafur Ólafsson, lögfræðingur, formaður yfirskattanefndar.
- Sverrir Örn Björnsson, lögfræðingur, varaformaður yfirskattanefndar.
- Þórarinn Egill Þórarinsson, lögfræðingur.

Nefndarmenn í hlutastarfi á árinu 2017 voru:

- Bjarnveig Eiríksdóttir, hdl.
- Kristinn Gestsson, löggiltur endurskoðandi.

Júlíus Smári, lögfræðingur, gegndi starfi skrifstofustjóra yfirskattanefndar. Auk hans og þeirra nefndarmanna, er hafa starfið að aðalstarfi, voru meginhluta ársins 2017 fimm starfsmenn hjá yfirskattanefnd. Ársverk voru 9,9 en voru 11,3 á fyrra ári.

4. Útdráttur úr ársreikningi fyrir árið 2017

Yfirlit um afkomu ársins 2017

	2017
Tekjur	
Framlög ríkissjóðs	181.637.308
Aðrar tekjur	631.326
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	658.509
Tekjur samtals	<u>182.927.143</u>
Gjöld	
Laun og launatengd gjöld	135.335.699
Annar rekstrarkostnaður	34.711.356
Afskriftir	658.509
Gjöld samtals	<u>170.705.564</u>
Hagnaður (tap) fyrir fjármagnsliði	12.221.579
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	
Vaxtatekjur, verðbætur og gengishagnaður	0
Vaxtagjöld, verðbætur og gengismunur	(103)
	<u>(103)</u>
Afkoma ársins	<u><u>12.221.476</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	31.12.2017	1.1.2017
Eignir		
Fastafjármunir		
Varanlegir rekstrarfjármunir:		
Áhöld og búnaður	3.105.416	3.101.233
Fastafjármunir samtals	<u>3.105.416</u>	<u>3.101.233</u>
Veltufjármunir		
Tengdir aðilar	45.335.825	18.389.117
Aðrar kröfur og fyrirframgreiddur kostnaður	228.824	0
Handbært fé	15.764	15.764
Veltufjármunir samtals	<u>45.80.413</u>	<u>18.404.881</u>
Eignir samtals	<u>48.685.829</u>	<u>21.506.114</u>
Eigið fé og skuldir		
Eigið fé		
Hrein eign	29.561.476	3.171.416
Eigið fé samtals	<u>29.561.476</u>	<u>3.171.416</u>
Skuldir		
Skammtímaskuldir		
Viðskiptaskuldir	1.440.503	1.064.881
Ýmsar skammtímaskuldir.....	14.568.434	14.168.584
Frestun tekjufærslu fjárfestingaheimilda	3.105.416	3.101.233
	<u>19.124.353</u>	<u>18.334.698</u>
Skuldir samtals	<u>19.124.353</u>	<u>18.334.698</u>
Eigið fé og skuldir samtals	<u>48.685.829</u>	<u>21.506.114</u>